

Begroting 2023; Crisis en Vertrouwen

Voorzitter,

Het leven is duurder geworden. We betalen tegenwoordig voor de wekelijkse boodschappen een fortuin in vergelijking met een aantal jaar geleden. Als Rijswijkers hun verwarming deze winter aanzetten kost dat ze tegenwoordig ook een rib uit hun lijf. Natuurlijk hebben we tijdens Prinsjesdag het goede nieuws gekregen dat hier landelijk een energie plafond wordt doorgevoerd maar dit is voor een groep Rijswijkers niet afdoende (Nibud). Inwoners krijgen te maken met een enorme stijging in de maandelijkse lasten. Vele van hen willen eigenlijk kleiner wonen maar dit kan niet omdat deze woningen helaas niet te vinden zijn. Dat betekent dat we anders moeten kijken naar het geld dat we gaan uitgeven.

Waarom moet dat? In het nieuws is bijvoorbeeld te lezen dat verenigingen leden niet meer kunnen laten douchen en de kantines/clubhuizen niet meer warm kunnen houden door de hoge energie kosten. En wat als straks het energiecontract tussen gemeente, vereniging en leverancier afloopt? Als we niks doen dan heeft dit grote gevolgen voor alle sociale activiteiten die deze verenigingen hebben.

Niet alleen verenigingen hebben het zwaar. Ik sprak vorige week met een gezin dat in de bijstand zit bestaande uit drie dochters en een moeder. De dochters net 22 geworden. Niet alleen zijn ze 22 geworden maar ze hebben ook een eerste baan. In elk ander gezin is dit reden voor een feestje. Echter werd bij dit huishouden de bijstand gehalveerd en de huurtoeslag is stopgezet. Met de stijgende kosten voor eten, drinken en energie zijn ze nu afhankelijk van het inkomen één van de dochters.

Daarom ben ik blij om te horen dat de gemeente een voorbeeld neemt aan de gemeente Eindhoven waar ze de kostendelersnorm hebben aangepast waardoor de jongeren pas vanaf 27 jaar worden meegenomen in de berekening van de bijstand. In Rijswijk zijn we hier mee bezig en is de verwachting dat in 2023 te kunnen invoeren. Mijn vraag aan de wethouder is wat de stand van zaken is met betrekking tot deze regeling en of ze de toezegging kan doen dat hij er ook echt in januari komt.

Het natuurlijk fijn dat iemand zoals deze 22-jarige inwoner sterk genoeg in haar schoenen staat om deze situatie op te kunnen vangen. Helaas geldt dit niet voor 1 op 4 jongere inwoners van Rijswijk. Zij kunnen door hun problemen met lezen en schrijven moeilijk meekomen in de maatschappij.

We hebben eerder dit jaar een pilot voor jongeren omtrent laaggeletterdheid gedraaid en hier kwamen een aantal aanbevelingen uit. Welke aanbevelingen is dit college voornemens over te nemen en welke acties kunnen we verwachten om juist die doelgroep te bereiken en te helpen? Kan de raad ook inzage krijgen in dit rapport? We stellen deze vragen omdat bij de presentatie van de begroting er veel nadruk lag op laaggeletterdheid, het verbaasde ons dan ook dat er verder in zowel de begroting en het collegewerkprogramma er verder niet invulling gegeven wordt hoe dit college laaggeletterdheid terug wil dringen. Welke ambitie heeft het college op dit gebied? Waar mogen we u aan houden aan het einde van deze raadsperiode? We zijn met onze partij vaak in de stad, we bezoeken jaarlijks alle wijken met onze koffiekar, houden de buurten schoon met wandel en opruimacties en organiseren thema-avonden waarin we horen wat er speelt bij inwoners. Want wij geloven dat we samen onze stad maken. Wat opvalt is dat we steeds vaker horen is dat inwoners geen vertrouwen meer hebben in de politiek. De politiek doet namelijk toch niks met wensen, luistert niet, en heeft het over verkeerde zaken. Dat doet iets met de geloofwaardigheid van het stadsbestuur. Of je nu links georiënteerd bent of rechts, groene of blauwe partijkleuren hebt... We zitten hier

om inwoners te vertegenwoordigen. Dat brengt me op het tweede onderwerp dat ik vanavond wil bespreken: politiek vertrouwen.

Het dalende vertrouwen zien we ook terug in cijfers. Waar Nederlanders in begin 2020 nog een 7 gaven als rapportcijfers staat dit nu op een 4 (volgens het SCP). Onderzoek geeft aan dat dit alles te maken met de betrouwbaarheid en daadkracht van de politiek. En hoewel ik straks nog een aantal punten heb waar we wellicht nog wat kunnen bijsturen wil ik beginnen met een compliment te geven aan het college. De laatste maanden zie ik veel bezoeken aan verschillende bedrijven, verenigingen en buurten. En ik denk dat dat onwijs belangrijk is dus daarvoor dank.

Zoals ik aangaf is het belangrijk dat we betrouwbaar zijn. We moeten besluiten uit kunnen leggen zijn aan onze inwoners. Een voorbeeld hiervan dat recentelijk in de raad is besproken is het voormalige AZC terrein waarin we een plan ontvingen zonder business case, duidelijkheid over aantallen of over de locatie. Voorzitter we gaan niet het hele debat opnieuw voeren over het flexwonen terrein maar ik wil weten wat nu de stand van zaken van dit project is? Ik kon het namelijk niet terugvinden in de begroting en over enkele weken gaat het terrein de nieuwe fase in maar wat gebeurt er nu precies op het terrein? Kunnen de woningbouwcorporaties beginnen met de transformatie van de units, en liggen we nog steeds op schema om het flexwooncentrum te openen?

Als we kijken naar de grote ergernissen van onze inwoners, verwachten ze dat we hier als stadsbestuur iets aan doet, oftewel daadkracht toont. Zwerfvuil is een thema wat we de afgelopen jaren al meerdere malen op de agenda hebben gezet. Niet zonder reden want het is één van de grootste ergernissen van Rijswijkers. Zelf hebben we regelmatig een Wandel en OpruimActie in de wijk. Twee weken geleden stonden we nog in de Ministerbuurt waar de Mcdonald's zakken, energy blikjes en lege voedselverpakkingen je om de oren vlogen.

Als we dan de afgelopen jaren vragen stellen over afval krijgen we te horen dat we bezig zijn met een afvalbakkenplan, dat meer bakken niet binnen het budget passen en dat het voornamelijk een gedragsprobleem is. Met dat laatste zijn we het eens. Als je je quarterpounder op een bankje in het overvoorde bos aan het eten bent en je moet 15 minuten om de eerste prullenbak tegen te komen er veel van de verpakkingen op in de bosjes belanden. In gemeenten als Delft, Den Haag, en het Westland zien we vaker dat afvalbakken op logische plekken staan. In Clingendael zie je zelf twee prullenbakken voor één bank. In het beleidsstuk van gemeente Delft wordt zelfs benoemd dat ze bij elke bank een afvalbak plaatsen. Laten we in Rijswijk ook zorgen dat dit mogelijk is. Daarom dienen we de motie "Bij elke bank een bak" motie in.

Afsluitend zou ik nog graag aandacht willen geven aan een groep inwoners die deze verdiend heeft. De vrijwilligers van Rijswijk. Zij zetten zich belangeloos soms 7 dagen per week in bij clubs, verenigingen en in de wijken. We krijgen signalen dat we als gemeente nog niet alle vrijwilligers weten te bereiken voor het jaarlijkse bedankje. Bijvoorbeeld worden nog niet alle buurtpreventie teams bereikt. Daarom dienen we een motie in om te zorgen dat echt alle vrijwilligers te bedanken voor hun waardevolle inzet.

Dus mijn boodschap zou zijn, let komende tijd goed op de minderbedeelden in de samenleving. Blijf de stad in gaan, maak realistische en complete plannen voor de stad en laat zien dat er gewerkt wordt aan de problematieken van de Rijswijkers.